

Отже, чергові нововведення в русі «paperless» вже діють попри відсутність конкретно визначених процедурних моментів, залишається аналізувати практику та знаходити шляхи вирішення усіх питань.

Список використаних джерел:

1. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

2. Про запровадження обліку трудової діяльності працівника, фізичної особи – підприємця, фізичної особи, яка забезпечує себе роботою самостійно, в електронній формі: постанова КМУ від 27 листопада 2019 р. № 1084 // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1084-2019-п#Text>

Русін Р.М.

*кандидат історичних наук, доцент,
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова*

ІНСТИТУТ ПРИВАТНОГО РЕЄСТРАТОРА КРІЗЬ ПРИЗМУ ПРАВОВИХ ІННОВАЦІЙ

Розвиток суспільно-економічного ладу напряму залежить від комерціалізації та інноваційних процесів. З метою направлення таких процесів у русло економічного розвитку, розвитку державотворення та інтеграції необхідне однозначне та повноцінне правове регулювання інноваційної діяльності і всіх її учасників. Процес розвитку інновацій з кожним днем набуває більш стрімкого темпу і, відповідно, вимагає таких же новітніх форм його втілення та все більш широких можливостей застосування. Це тягне за собою необхідність встановлення належних умов та правових аспектів реалізації у всіх сферах життєдіяльності.

Відображення та регулювання інноваційної діяльності в нормативно-правових актах стосується сфери господарювання та розвитку економіки. Так, законодавство України дає наступне визначення інновацій: «інновації – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [1].

Проте, наукова думка щодо створення та втілення інновацій відрізняється більш широким застосуванням, наявності у інших сферах життєдіяльності, зокрема у правничій.

Незважаючи на широкий спектр літератури, присвяченій інноваціям, ми не зустрінемо концептуального вивчення цього поняття і явища як на теоретичному, так і на методологічному рівнях у правовому середовищі (право, правовідносини, правосвідомість, законність, правопорядок, суб'єктивні права, нормативні акти). Між тим останнім часом пошук нових трактувань, сенсу інновацій в праві стає все більш актуальним. Під правовою інновацією пропонується розуміти впроваджене в правову систему нововведення, яке якісно поліпшує її елементи з метою гармонізації чинного права. Причина інновацій – необхідність адаптації суспільства до мінливих умов існування шляхом вироблення нових призначень, засобів, технологій і продуктів людської діяльності (речей, знань, символів, комунікацій, механізмів соціалізації).

За такого, доцільним є питання діяльності приватних реєстраторів у сферах державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, а також реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

До 2015 року в Україні діяла Державна реєстраційна служба, яка була реорганізована і передана у підвідомчість Міністерства юстиції і як результат – створено Департамент нотаріату та державної реєстрації.

Наразі доступ до Єдиних та Державних реєстрів з метою вчинення відповідних дій мають: посадові особи державного органу, органу місцевого самоврядування (далі – ОМС); державний нотаріус; приватний нотаріус; державний/приватний виконавець. Державним реєстратором може бути:

1) громадянин України, який має вищу освіту за спеціальністю правознавство, відповідає кваліфікаційним вимогам, встановленим Міністерством юстиції України, та перебуває у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації прав;

2) нотаріус;

3) державний, приватний виконавець – у разі накладення/зняття таким виконавцем арешту на нерухоме майно під час примусового виконання рішень відповідно до закону [2].

Практика та реалії показали, що визначене законом коло осіб, які надають послуги у сфері державної реєстрації та внесення відомостей не відповідає тому попиту та потребам, які виникають у суспільстві. Враховуючи компетенцію нотаріусів, а також той факт, що департаменти з надання адміністративних послуг перенасичені заявниками лише підтверджує вказане. Спроби покращити роботу департаментів шляхом створення чат-боту, який відстежує стан черги, чи електронний запис на конкретну дату і час на практиці не покращив становище для пересічного громадянина. Особливо критичною стала обстановка під час карантинних обмежень пов'язаних з коронавірусом SARS-CoV-2: запис до електронної черги не гарантує вільну дату і час, а навіть якщо і вдалося записатись, через перевантаження на обраний час можна не розраховувати (рис. 1, 2).

Крім того, 02.11.2019 набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту права власності» від 03.10.2019 № 159-IX, яким із числа суб'єктів, що здійснюють повноваження у сфері державної реєстрації було виключено акредитованих суб'єктів. Відповідно всім державним реєстраторам, які перебували в трудових відносинах з акредитованими суб'єктами було анульовано доступ до реєстрів шляхом скасування ідентифікаторів доступу, що також збільшило обсяг роботи для департаментів та нотаріусів [3].

Вказане спричинило досить напружену ситуацію у сфері надання послуг з державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. За такого, виникла ідея створення інституту приватного реєстратора, що створить альтернативу у виборі реєстратора та 14.11.2019 р. була

подана відповідна петиція на суспільне обговорення, яка не була підтримана необхідною кількістю голосів [4].

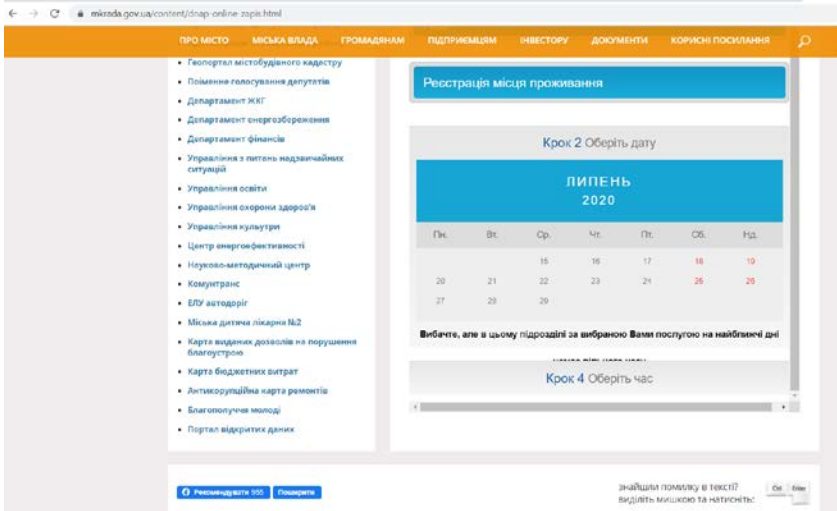

Рис. 1

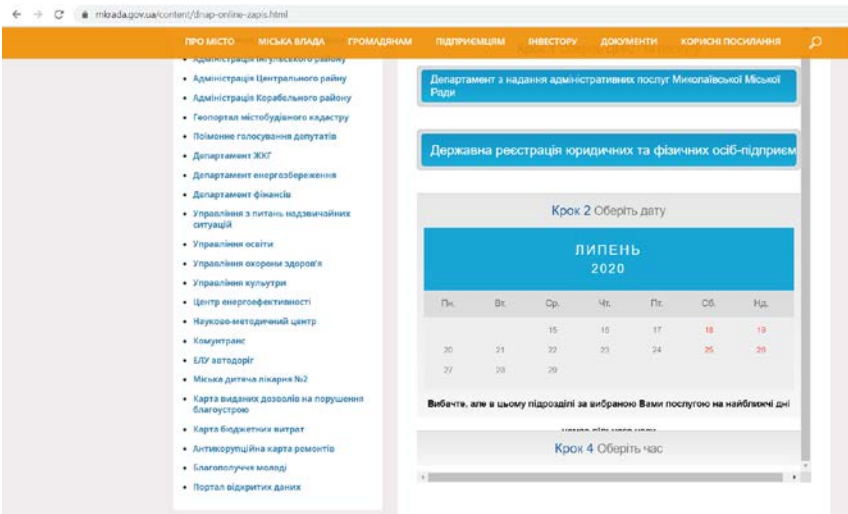

Рис. 2

Серед переваг такого інституту можна виділити:

- розширення можливостей отримання послуг;
- створення альтернативи для фізичних та юридичних осіб у виборі реєстратора;
- розвантаження роботи державних реєстраторів ОМС і як результат – покращення ефективності їх роботи та збільшення довіри громадян;
- збільшення можливостей у працевлаштуванні.

Але головні недоліки – це ризики, пов’язані зі зловживаннями та можливий вплив на інститут приватного реєстратора. Тому досягнення загальнодержавного добробуту і розвитку можливе за сприяння держави – створення умов та визначення правового поля, а також через діяльність конкретних суб’єктів, які здатні оптимізувати та забезпечити виконання цих умов.

Список використаних джерел:

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV // Веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text>
3. Список акредитованих суб’єктів державної реєстрації. Департамент нотаріату та державної реєстрації // Веб-сайт Міністерства юстиції України. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/spysok-akred-sdr>
4. Електронна петиція № 22/078680-еп // Веб-сайт Президента України. – Режим доступу: <https://petition.president.gov.ua/petition/78680>